

Михайло Головка: поновили чи не поновили на роботі?

■ Як ми уже повідомляли, 1 серпня Львівський адміністративний суд поновив Михайла Головка на посаді голови Тернопільської обласної ради. Цього ж дня сесія обласної ради вдруге проголосувала за звільнення Михайла Головка із посади голови обласної ради. Це рішення підтримали сорок із сорока зареєстрованих у сесійній залі депутатів.

Михайло Головка, якого депутати двічі звільнили з посади голови Тернопільської обласної ради, прокоментував ситуацію щодо поновлення його на цій посаді: "Я повідомив про те, що є рішення апеляційного суду у Львові, яким задоволено мою скаргу і поновлено мене на посаді. Тобто моє звільнення було незаконним, із порушенням законодавства України і протиправним. Тому 2 серпня я подав відповідну заяву, що є таке рішення, із проханням до керівництва облради виконати це рішення, а саме: передати повноваження голові обласної ради Михайлу Головку. Ну, звісно, вони почали різні відписки робити, а потім вирішили провести президію в понеділок, а у вівторок - сесію і відповісти мені на моє звернення сесійним рішенням. Абсурд, такого практика не передбачає, і взагалі такого ніколи не було. Я розумію їхню мотивацію: спроба уникнути відповідальності й перекласти її на депутатський корпус.

Але наступного дня Михайло Головка звернувся з двома заявами до обласної ради, які довелися розглядати.

6 серпня депутати Тернопільської обласної ради зібралися, аби розглянути заяву Михайла Головка про поновлення на посаді. Цього разу зареєструвалися 35 депутатів.

Ситуацію прокомментував виконавчий обов'язків голови облради Володимир Болещук: "1 серпня в обласну раду надійшло рішення суду, в якому чітко написано: поновити Головка Михайла Йосифовича на посаді голови Тернопільської обласної ради з 27 жовтня 2023 року. Суд прийняв таке рішення, подобається воно депутатам чи не подобається. Але суд вважає, що депутати прийняли рішення про звільнення неправильно, незаконно. Він скасував це рішення, я оприлюднив його, зачитавши на пленарному засіданні. Депутати збирали необхідну кількість голосів, внесли питання в порядок денний і звільнили Головка Михайла Йосифовича з посади голови.

Та наступного дня Головка звернувся із заявою, щоб ми виконали рішення суду, поновили його негайно. Крім того, я видав ще розпорядження про виплату коштів, хоча наразі коштів нема. У військовій адміністрації будуть шукати. Тобто всі дії з виконання рішення суду ми зробили.

Президія прийняла рішення, щоб вивести розгляд двох заяв від Михайла Головка на сесію обласної ради. Ми з депутатським корпусом схвалили відповідь і надсилаємо Головку".

6 серпня, під час пленарного засідання сесії обласної ради, депутати одностайно ухвалили текст відповіді на ці заяви. Відповідь ні про що.

Є рішення суду - поновити негайно на роботі. Щоби поновити голову облради на роботі, потрібні кілька дій: внести в реєстр, передати повноваження, видати розпорядження про те, що переходять повноваження, відкрити кабінет і передати управління обласною радою голові облради. Далі депутати мають право навіть зібрати підписи і звільнити голову облради, бо це посада, на яку обирають, і вона обирається депутатським корпусом. Але це треба робити згідно з Конституцією та Законом України "Про місцеве самоврядування". Я ж не претендую на те, що дійсно буду на тій посаді, що посаду я ніколи з собою не беру, всі тимчасово на цих посадах. Загалом всі посади тимчасові, але є питання закону. Якщо мене обирали законним способом, тоді, якщо мають бажання, законним способом хай звільняють, а всі інші дії - то лише дискредитація обласної ради".

Далі буде...

Успіння Пресвятої Богородиці: з історії храмів Тернопільщини

■ 15 серпня - Успіння Пресвятої Богородиці, і у понад 50 населених пунктах нашого краю відзначатимуть храмові свята.

А в радянський період влада намагалася стерти з пам'яті людей усе, що було пов'язано з релігією. Храми Успіння (Успення) у багатьох селах Тернопілля стояли замкнені пусткою або були підірвані, як у Тернополі.

Потужний вибух сколихнув травний день 1962 р. на вулиці Островського (нині - Острозького). На так званій "Рогатці" після вибуху впала дзвіниця церкви Успіння Пресвятої Богородиці. Дзвіницю підірвали за наказом місцевого КДБ. Храм без дзвіниці ще більше посумнішав і справляв гнітюче враження. Тернополяни перешіптувалися: "Скоро всі церкви поруйнують вражі атеїсти". Багато хто не знав, що храм Успіння Пресвятої Богородиці вже приречений на знищення. Саме на останню декаду серпня, на свято Успіння, було заплановано знесення цієї церкви. Але в когось із партійних керівників прокинувся здоровий глузд чи, може, залишки совісті, або ж побоювання людського гніву і знищення церкви перенесли на осінь. Так, 19 листопада 1962 р. церкву Пресвятої Богородиці, що була вимурувана в рідкісному для сакральних споруд стилі ампір, комуністи висадили в повітря вибухівкою, знищили увесь комплекс споруд із монастирем і цвинтарем. Так перестала існувати ще одна пам'ятка Тернополя. На місці храму й цвинтаря звели житлові будинки, дитячий садочок, облаштували спортивні майданчики тощо. Минуло 30 років. 19 серпня 1993 р. тернополяни звели нову церкву Успіння Пресвятої Богородиці, а ще через три роки збудували монастир.

Історія свідчить, що не можна знищити віру батьків та пращів, які методи не використовували б окупанти. Зазвичай на свято Успіння у КДБ відбувалося якість "загострення" - чомусь саме у цей день було багато обшуків і арештів. Зокрема, на свято Успіння 1965 р. заарештований поет Василь Ярмуш. Його не засудили лише через те, що був інвалідом радянської армії, тож власті проявили "милосердя".

Але варто зауважити, що 28 серпня відбувався і потужний людський спротив радянському атеїзму. Так, на свято Успіння Пресвятої Богородиці у 1969 р. попри опір радянської системи відбулася чи не найбільша за часів радянської влади проща у Зарваниці - у ній взяли участь понад 3 тисячі віруючих УГКЦ.

Храми, названі на честь Богородиці, війничі атеїсти нищили чи не найнещадніше. Так, у 1983 р. у с. Домаричь бригаду комсомольців-активістів району, очолювана головою Дожанської сільради, під охороною міліції руйнувала церкву Успіння (1910 р.). Вони знищили іконостас, усю церкву атрибутуку, вивезли навіть лавки. У с. Шушківці на Лановеччині кілька разів намагалися понищити храм після закриття, зокрема, у 1987 р. з церкви скинули хрести. У с. Возилів на Бучаччині храм спалили у 1952 р. І таких випадків було багато. Та й фігур Матері Божої у Тернопільській області понищили найбільше.

Церкви Успіння Пресвятої Богородиці у нашому краї вражають історією та архітектурною красою. Серед них є пам'ятки архітектури національного значення (м. Чортків - 1581-1584 рр.; м. Монастирська - 1751 р.; Підгайці 1650-1653 рр.; Збараж - 1755-1758 рр.; Біше на Березанщині - тут була чудотворна ікона "Милостива Матір Божя з Біща"; ін.). У храмах є чудотворні ікони (с. Угринь - чудотворний образ Матері Божої "Невтомима поміч", 1870 р.). Є й так звані "мандруючі" церкви (селище Нагір'янка на Чортківщині - храм перевезли з Карпат у 1672 р.; с. Черкавщина - перевезена у 1936 р. з с. Турорів, що на Гусятинщині; у с. Синівці, що на Лановеччині, храм перевезли у 1869 р. із с. Мізюринці).

Закінчення на стор. 2.

Реклама
КУПУЄМО
- Мед
- Бджолопродукти
ГуртоМед
+38 068 135-96-22
gurto.com.ua

Свобода

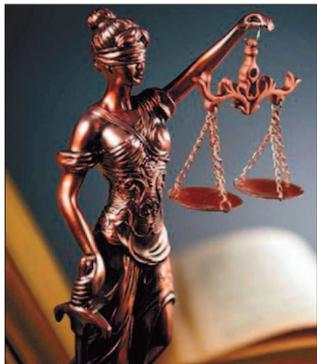
плюс Тернопільщина • Виходить у середу і п'ятницю 6 сторінок

Незалежна громадсько-політична газета

Ахіллесова п'ята обласної ради

Чому орган самоврядування програє важливі суди?

■ 30 липня у касаційному адміністративному суді Тернопільська обласна рада потерпіла фіаско у доволі резонансній справі. Йдеться про ліквідацію дитячих санаторіїв і центру для лікування і реабілітації учасників АТО.

Нагадаю, каменем спотикання стало рішення одинадцятій сесії шостого скликання Тернопільської обласної ради від 17 вересня 2019 року № 1430 «Про ліквідацію окремих закладів охорони здоров'я - об'єктів спільної власності територіальних громад сіл, селищ, міст Тернопільської області та перейменування Тернопільського обласного центру комплексної реабілітації осіб з інвалідністю». Цим рішенням припинено юридичну особу - комунальне некомерційне підприємство «Бережанський обласний дитячий гастроентерологічний санаторій» Тернопільської обласної ради шляхом ліквідації; комунальне некомерційне підприємство «Кременецький обласний дитячий психоневрологічний санаторій» Тернопільської обласної ради, обласного медичного центру для лікування і реабілітації учасників АТО, з передачею наявного майна та обладнання, а також переоформлення права землекористування.

Протилежне за змістом рішення прийняв Восьмий апеляційний адміністративний суд постановою від 11 березня 2021 року. Він скасував рішення Тернопільського окружного адміністративного суду та ухвалив нове, яким позов двох працівниць закладів, які підлягали ліквідації, задовольнив.

Після цього переможного рішення звільнені працівниці намагалися поновити, хоча безрезультатно, а обласна рада запевняла, що оскаржить рішення до касаційної інстанції, мовляв, правда на її боці.

Та виявилось, що не так. Ахіллесова п'ята теперішньої обласної ради - недотримання процедури, і це вкотре підтвердив суд. Зокрема, у своїй постанові Верховний Суд констатував: «Предметом розгляду у цій справі є рішення щодо ліквідації окремих закладів охорони здоров'я, яке посягає на гарантоване Конституцією України право на охорону здоров'я широкого кола осіб. У такому випадку від суб'єкта владних повноважень вимагається не лише обов'язкове дотримання всіх вимог чинного законодавства України щодо порядку та процедури прийняття такого рішення, а й дотримання принципу гласності та пропорційності між метою, на яку спрямова-

но вказане рішення, та несприятливими наслідками, пов'язаними із вступом його в дію».

Колегія суддів наголосила, що обласна рада порушила порядок оприлюднення проекту спірного рішення та не забезпечила його обговорення під час сесії ради, тому це є достатніми підставами для визнання протиправним та скасування такого рішення.

Загалом проекти рішень Тернопільської обласної ради мають бути оприлюднені на офіційному сайті обласної ради не пізніше як за 20 робочих днів до дати їх розгляду з метою прийняття. Вони підлягають розгляду у постійних комісіях, після чого голова постійної комісії подає їх разом із внесеними змінами та доповненнями до виконавчого апарату обласної ради. Обласна рада має право провести обговорення і голосування як в цілому за рішення, так і по окремих його частинах (постатейно). Розгляд пропозицій, доповнень і уточнень до проекту рішення проводиться після прийняття його за основу.

Як було із проектом спірного рішення? Його не було оприлюднено на офіційному сайті обласної ради, не надіслано депутатам ні в паперовому, ні в електронному вигляді, а в подальшому не надіслано внесені зміни і доповнення, які стали основою оскаржуваного рішення. Окрім того, на долученій до матеріалів справи копії проекту відсутній номер та відповідні візи, як того вимагають положення Регламенту Тернопільської обласної ради шостого скликання.

Відтак касаційний суд підтвердив: рішення № 1430 визнано протиправним і підлягає скасуванню. Схоже, це уже традиція теперішнього складу органу місцевого самоврядування - мало зважати на вимоги законодавства, якщо руки сверблять швидко прийняти необхідне рішення.

Ольга КУШНЕРИК

17 серпня лемки запалють Ватру нескорених

■ "Запрошає шитких, хто шанує свій лемківський корін, свою культуру і хце докласти ся до поміч нашим Героям! Тримайме ся купы!" - так подають запрошення до міста Монастирська на фестиваль "Дзвони Лемківщини".

ванна 80-х роковин початку депортації українців з Лемківщини, Надсяння, Холмщини, Підляшшя, Любачівщини у 1944-1951 роках відбудеться молитовне благословення і молебень за перемогу України у війні та запалення Ватри нескорених.

А ще - благодійні концерт і аукціон на потреби 36-ї окремої бригади морської піхоти імені Михайла Білінського та презентація рукопису лемківського дослідника, етнографа Петра Козубського "Моя рідна Лемківщина".

Також учасники дійства матимуть змогу відвідати виставку локацій робіт майстрів народної творчості, подивитися фільми на лемківську тематику та скуштувати "королеву" лемківського столу - киселицю.

Галина ВАНДЗЕЛЯК

«Контінентал» сіє озимі під урожай-2025

"Контінентал Фармерз Груп" завершила першу хвилю жнив, зібравши ранні зернові із понад 89 тис. га та розпочала посів озимого ріпаку під урожай 2025 року. Першими сівалки зайшли на поля компанії в Чернівецькій області. Загалом ріпак планують вирощувати на всіх кластерах "Контінентал" на сумарній площі 34,7 тис. га. У підсумку структура посівних площ компанії на новий сезон передбачає 88,8 тис. га під озимі культури, зокрема 40,9 тис. га - під озиму пшеницю та 13,2 тис. га - під озимий ячмінь.

грунті достатньо і умови для посіву сприятливі. Оскільки жива цюгоріч більш ранні, ніж зазвичай, то і площі звільняються швидше, даючи нам змогу інтенсивно заходити в поля з посівом, - коментує початок посівної кампанії операційний директор "Контінентал Фармерз Груп" Костянтин Шитюк. - Традиційно, для нас головною технологією залишається прямиий посів по стерні попередника (для ріпаку це зазвичай пшениця, а також ячмінь), який виконуємо за допомогою агрегатів Horsh Focus. На окремих полях здійснюємо лушення. Насіння ріпаку закуповуємо тільки гібридне: формуємо достатньо широку лінійку селекцій від різних виробників. Основне живлення озимих культур забезпечуємо припосівним комплексним добривом".

Завершити посів озимого ріпаку "Контінентал Фармерз Груп" збирається наприкінці серпня, після чого, у першій декаді вересня, планує братися до посіву озимих ячменю і пшениці. Підготовку до поточної посівної кампанії, незважаючи на складні зовнішні обставини, у "Контінентал" оцінюють високо: усі необхідні ТМЦ закупили завчасно, технічний парк відповідає потребам і підтримується в належному стані. Щоб мінімізувати ризики через перебої в постачанні електроенергії, на-сінневий завод компанії дещо раніше, ніж у попередні роки, розпочав виробництво насіння. Нагадаємо, насіння озимих ячменю та пшениці "Контінентал" забезпечує себе повністю, самостійно контролюючи дотримання показників схожості та чистоти на найвищому рівні та щороку оновлюючи асортимент сортів. Цюгорічна потреба компанії сягає ориєнтовно 12 тис. т власного насіння.

Ірина СТАХУРСЬКА

"В усіх регіонах, де компанія проводить діяльність, кількома хвилями пройшли дощі, тож вологи в

Погода
14 серпня - ясно, без опадів. Вітер північно-західний, 3-4 м/сек. Температура повітря вночі 13, вдень 26 градусів тепла. Атмосферний тиск 734 мм рт.ст. Схід сонця - 5.59, захід сонця - 20.47.

15 серпня - ясно, без опадів. Вітер північно-західний, 3-5 м/сек. Температура повітря вночі 12, вдень 29 градусів тепла. Атмосферний тиск 734 мм рт.ст. Схід сонця - 5.59, захід сонця - 20.47.

Герої не вмирають!

Небо покликало до себе

Назавжди залишиться щирим, товаришким і працюючим

Старший солдат загинув через отримання поранення внаслідок ударів FPV-дронів 5 серпня 2024 року на донецькому напрямку.

Військовослужбовцю було 39 років. Сиротами залишилися четверо дітей. Останнє батьківське благословення сьогодні вони отримали від духовного наставника загиблого - пароха села Забойки отця Тараса.

Поховали Павла на сільському кладовищі неподалік символічної могили борцям за волю України та поряд із загиблими побратимами-односельцями Андрієм Капчуром і Олександром Михайловським.

Тернопіль прощався з Героєм

У Тернопільській громаді попрощалися із воїном Василем Козаком. Рідні, побратими, духовенство, друзі, жителі Тернопільської громади провели в останню дорогу бійця.

Прощались із загиблим у Демі печалі. Звідти похоронна процесія пішла до кладовища.

Поховали бійця на Микулинецькому цвинтарі.

Борцівщина вкотре у жалобі

Війна продовжує страшні чорні жнива і сіє у серцях людей горе, смуток, біль і тугу... Трагічна звістка знову сколихнула Борщівську громаду.

3 серпня 2024 року внаслідок ворожого обстрілу під час виконання бойового завдання щодо захисту незалежності України поблизу населеного пункту Першотравневе Куп'янського району Харківської області відважний військовий присягнув на вірність українському народу загинув військовослужбовець ЗСУ Василь Григорішин, 23.08.1984 р.н., житель села Озеряни", - повідомили на сторінці громади.

Мешканці громади зустріли траурний кортеж із тілом захисника Василя Григорішина. Священнослужителі, рідні, друзі побратими, небайдужі мешканці громади віддали останню шану воїнові та провели поминальну панахиду за упокій душі Героя. Після спільної молитви процесія попрямувала до рідного села.

Похоронили військовослужбовця з усіма належними почестями, віддавши шану його жертвості та героїзму.

Герої не вмирають!

Освячення нового храму в Тернополі та проща у Савелівці

4 серпня в мікрорайоні "Канада" освятили новозбудований храм Святого Юди Тадея. Урочистості очолив архієпископ і митрополит Василій Семенюк. Під час Архієрейської Літургії відбулося рукоположення отця-диякона Романа Кутного в сан пресвітера.

Успільній молитві взяли участь жителі мікрорайону, запрошені гості, а також представники міської та облради.

Під час Літургії молилися за воїнів, які захищають Україну, а також за владу і народ. Митрополит відзначив активних парафіян, які брали участь у побудові храму, уділивши їм своє благословення.

Наприкінці урочистостей отець-адміністратор Тарас Римар висловив подяку митрополиту за опіку та молитви. Свято завершилося освятченням води та святковим частвуванням.

5 серпня у надвечір'я свята Преображення Господнього відбулася проща до Марійського відпустового місця Савелівка Бучацької Єпархії.

Архієрейської Божественної Літургії з цієї нагоди очолив Преосвященний Владика Дмитро Григорак, ЧСВВ - Єпарх Бучацький у співслужінні з Владикою Леоном Дубравським, єпископом Кам'янець-Подільської дієцезії

РКЦ та духовенством Бучацької Єпархії.

Відпуст розпочався в храмі Воздвиження Чесного Хреста Господнього міста Монастириська. Звідси духовенство та вірні вирушили до відпустового місця Савелівка. Після урочистої прибуття до місця молитви відбулася урочиста зустріч Преосвященних Владик. Відтак розпочалася Архієрейська Божественна Літургія, яка об'єднала присутніх у молитві.

У прощі взяла участь спільнота Чортківської дяківсько-катехитичної академії імені св.мч. Г. Хомишина на чолі з ректором отцем-доктором Володимиром Білінчуком та віце-ректором з навчальної роботи о. Іваном Андрухівим.

Після Архієрейської Божественної Літургії розпочалося освятчення першоплодів овочів і фруктів, а відтак - привітання з нагоди свята.

Зі словом подяки до Преосвященних Владик звернувся парох храму в Савелівці о. Степан Попроцький, який подякував духовенству та вірникам за молитву.

Особливу подяку о. Степан адресував знайомі у краї Аллі Стечишин - меценатові, аграрію, депутату Тернопільської обласної ради, яка отримала грамоту-благословення від Папи Франциска.

На завершення урочистостей відбувся похід зі свічками до джерела, де було освятчено воду і окроплено нею учасників дійства.

З'їзд молоді залишиться теплим спогадом у серці кожного

У Великогаївській громаді вдалося відбувся молодіжний з'їзд Великобірківського деканату, який зібрав понад 300 дітей та молодих людей з різних парафій.

Духовне свято відбулося на Співочому полі у Великих Гаях і було присвячене молитві за мир в Україні.

Учасники заходу під керівництвом отців деканату прославляли Бога та молилися за благополуччя рідної країни.

За словами голови Великогаївської громади Олега Кохмана, сила нашої молоді - у єдності та вірі. Наша молодь - креативна та дуже енергійна. Результат їхньої праці - щирі емоції та гарне свято для усіх нас: насичена програма, різноманітні локації, де охочі за користю проводили час. Дітям також благодійний ярмарок, який підготували господині з Кіп'ячки та Великих Гаїв.

Голова Великогаївської громади Олег Кохман подякував Богу та нашим воїнам за цей день. Склад подячні слова усім організаторам дійства. Зокрема активній молоді Великогаївської громади, отцю-декану Михайлу Пінязі, отцю Володимирі Гоцу та усім отцям деканату, а також меценатам духовного заходу.

У громаді запрацював модернізований ЦНАП

У Гусятинській територіальній громаді розпочав роботу ЦНАП у форматі Дія Центр - 16-й у регіоні.

Тепер майже 16 тисяч місцевих жителів матимуть можливість отримати якісні адміністративні послуги та супутні сервіси за один візит.

У ЦНАПі Гусятинської селищної ради запроваджено 268 адміністративних послуг, зокрема: місцеві послуги, реєстрація та зняття з реєстрації місця проживання, державна реєстрація бізнесу та нерухомості, будівельні послуги, послуги ДРАЦС, земельні відносини, дозвільні документи, соціальні та ветеранські послуги.

На облаштування Дія Центру спрямовано 603,2 тис. грн, зокрема: субвенція з обласного бюджету - 230,2 тис. грн; кошти місцевого бюджету - 373 тис. грн.

У рамках проєкту ПРООН/SIDA "Посилене партнерство для сталого відновлення" закуплено мобільний кейс для візитного обслуговування громадян громади.

Також створено 9 віддалених робочих місць у селах Суходіл, Вільхівчик, Личківці, Постоловка, Самолусківці, Городниця, Коцюбинчики, Кривеньке, Сидорів.

Приміщення ЦНАПу обладнано для обслуговування осіб з інвалідністю та відвідувачів з дітьми, а також облаштовано місце для самообслуговування й оплати адмінзборів.

Тут функціонує і консультативний пункт для бізнесу. Адміністратори надають консультації відвідувачам щодо користування порталом "Дія", допомагають з шерингом документів через мобільний додаток "Дія".

«Захищали» рослини фальсифікатом: водою, олією, клеєм та барвником. І... жодної діючої речовини

Поліцейські Тернопільщини викрили злочинну групу, що займалася виготовленням та реалізацією фальсифікованих засобів захисту рослин.

Зловмисники підробляли продукцію відомих брендів, чим завдали потерпілим збитків на понад 10 мільйонів гривень. За скоєне їм загрожує до восьми років позбавлення волі.

Слідчі відділу розслідування особливо важких злочинів слідчого управління ГУНП в Тернопільській області виїхали на слід злочинної групи, яка тривалий час займалася виготовленням та реалізацією підроблених засобів захисту рослин. Уже відомо, що організував протиправний бізнес житель Чортківського району. До злочинної діяльності залучив щонайменше чотирьох співників.

Зловмисники настільки ретельно організували постачання тари та відповідних розпізнавальних знаків, що відрізнити фальсифікат від оригіналу було неможливо. От тільки в складі підроблених гербіцидів, фунгіцидів та протруйників - ні грама діючої речовини, і це підтвердила експертиза. Пропонований шахраями товар містив воду, олію, клей і барвник.

Відомо, що підроблений товар зловмисники збували через Інтернет-магазини. Заманювали покупців ціною, іноді вдвічі-втричі дешевішею за реальну вартість. Суміші, як правило, купували невеликі фермерські господарства з усієї України. За попередніми даними, своєю злочинною діяльністю фігуранти завдали збитків компаніям, зокрема аграрному товариству "Байер" та іншим, брендами яких маркували фальсифікати, на суму понад 10 мільйонів гривень. Правоохоронці встановили місце, де здійснювалося виготовлення підроблених засобів захисту. Це складські приміщення на території Скала-Подільської громади. Поліцейські провели п'ятнадцять санкціонованих обшуків на території Тернопільської, Хмельницької, Рівненської та Одеської областей. Вилучили чотири транспортні засоби, які зловмисники використовували у злочинній діяльності, готовий для збуту фальсифікований товар, тару, речовини, з яких виготовляли суміші, здобути злочинним шляхом кошти - а це понад пів мільйона гривень та 30 тисяч доларів, велику кількість техніки й засобів зв'язку. На все вилучене суд наклав арешт.

Наразі проводиться комплекс слідчих дій, спрямованих на встановлення всіх учасників злочинного угруповання, їхніх співників та пособників по всій території України, тривають огляди та експертизи вилученого, повідомили у відділі комунікації ГУНП в області.

Розпочато кримінальне провадження відповідно до частини 4 статті 190 Кримінального кодексу України - шахрайство, вчинене у великих розмірах. Санкція статті передбачає до восьми років позбавлення волі.

Спочатку вони вб'ють твоїх митців...

Заб'ють за гаражами художниць, доведуть до самогубства поетів, згнують у таборах журналістів та істориків, розстріляють священників, а музикантів змусять співати їхні пісні.

Потім вони відкриють кінотеатри, літературні школи і консерваторії. Ти будеш дивитись кіно в кінотеатрі імені Пушкіна, вчитись в консерваторії імені Глінки і слухати оперу в театрі імені Маяковського.

А це вони завалять твої книгарні, музичні магазини своєю продукцією. Ти й не помітиш, як в тебе на книжковій полиці з'явиться "Золота серія русської класики", а улюблену музичною групою стане "Аліса", яка буде розривати колонки пісню про "Небо славян".

Ти будеш дивитись "Грозовые ворота" і "9 роту", не знавдити "чеченів" і думати, що наші ніколи таке не знімуть.

Одного разу ти будеш в Києві і підеш в музей Булгакова, бо музей "шістдесятництва" буде здаватися тобі провінційним і неприємливим.

А який в книгарні тобі трапляться на очі самотня книга українською мовою, з дешевою обкладинкою та невідомим автором, і ти подумаєш, що з літературою в нас зовсім не вийшло.

Вони завжди казатимуть тобі, що їх культура - "велька", а твій Шевченко - то так, провінціал, що випадає підкорив столицю. Ти точно подивись кілька серіалів про Пушкіна і Єсеніна і навіть не знатимеш, що існують Панас Мирний чи Валер'ян Підмогильний.

Потім вони зруйнують твої будинки і вигонять тебе з дому, знову вбиватимуть твоїх письменників, руйнува-

тимуть книгарні, церкви та бібліотеки.

І ти зрозумієш, що все почалося спочатку. Тільки цього разу ти застав новий початок і можеш його усвідомити.

Консерваторії ім. Глінки і театри ім. Пушкіна - це брехня, в якій ти жив. Улюблені розповіді Чехова і пісні Висоцького - це обман, в якій тебе втягнули.

Але ти не застав того початку, бо народився в місті імені Кірова і вчився в школі імені Толстого.

Ти був ввєвнений, що це нормально, що так і має бути. Ти точно думав, що "не вийшли ми літературою", таке буває, не всім же літературам бути великими. Але ти помилявся.

Єдиною правдою, яку ти колись побачив, була та одна україномовна книжечка серед сотень російських, яка тримала цю країну в той час, як її топили в Достоевському.

Олександр САПРОНОВ

Ілюстрація: Олексій КУСТОВСЬКИЙ

Успіння Пресвятої Богородиці: з історії храмів Тернопільщини

Закінчення. Поч. на стор. 1. Безперечно, найвизначнішою пам'яткою архітектури національного значення є Свято-Успенський собор Почаївської лаври, який споруджено у 1772-1782 рр. Його фундатором став граф Микола Потоцький, який пожертвував на будівництво храму і коронації у вересні 1773 р. ікони Матері Божої Почаївської 2244 тис. злотих.

Є й цікаві історії про спорудження церков Успенія. Для прикладу, у 1860 р. на діда села Ласківці на Теревовлянщині Юзефа Громницького напали польські повстанці, які вимагали виплатити їм контрибуцію. Пана захистили селяни. Із вдячності за врятоване життя Громницький надав 60 тисяч ринських на

будівництво мурованої церкви. 1864 р. храм Успенія Матері Божої урочисто освятив о. Дмитро Головацький.

Справді, храми - це не тільки розрада для душі, а родзинки нашої архітектури. Зрештою, що може бути величніше, ніж церква, стіни якої зберігають молитви наших батьків і пращів за здоров'я дітей.

Незважаючи на те, що слово "успіння" означає "смерть", у свято не можна сумувати, адже воно символізує перехід від земного життя до небесного. Наші предки дуже шанували це свято. Вони вірили, що цього дня обов'язково потрібно прийти до церкви і помолитися до образу Пресвятої Богородиці і Вона обов'язково почує молитви.

Свобода плюс Тернопільщина

Головний редактор Тарас Савчук

46008, м. Тернопіль, вул. Торговиця, 11, ТОВ «Редакція газети «Свобода». Р/р 1638080500000026000624332 в АТ «Райффайзен Банк Аваль», МФО 380805, код 21157527

Відповідальний секретар: Віктор Уніят

Літературний редактор: Наталія Гавришко

Журналіст: Ольга Кушнерик

Галина Вандзеляк, Наталія Кушнерик

Бухгалтерія: Галина П'ятиківська

Рекламний відділ: Оксана Волошина

Журналіст: тел. 0 (352) 23-55-02

Реклама: тел. 0 (68) 932-29-05

Індекси видання: 61369, 40184.

Ідентифікатор в Реєстрі суб'єктів у сфері медіа: R30-02865.

Рішення Наради України з питань телебачення і радіомовлення №571 від 29.02.2024 р.

Е-mail редакції: reklama-svoboda@ukr.net

svoboda-te@ukr.net

Сайт: svoboda.te.ua

Чергова - Галина Вандзеляк

Висловлені авторами думки можуть не збігатися з позицією редакції. Редакція залишає за собою право редагувати і скорочувати тексти. Оригінали не рецензуються і не повертаються. Листування з читачами - лише на сторінках газети. Матеріали під рубрикою «Політична трибуна» надруковані на правах реклами. Відповідальність за зміст реклами несе рекламодавець.

Віддруковано: ТОВ «Поділля-Тер», м. Тернопіль, тел. (0352) 52-27-37, (067) 352-18-51.

сайт www.a-print.com.ua

Замовлення № 862

Тижневий тираж 12200

Чи готова країна до зміни законодавчої влади?

31 березня 2024 року в Україні мали б відбутися чергові вибори Президента України. Ще за півроку українці обирали б новий склад Верховної Ради. Але розпочата росією повномасштабна війна та запровадження правового режиму воєнного стану унеможливили їх проведення.

Чи відбудуться вибори до кінця війни?

Неможливість проведення виборів до скасування правового режиму воєнного стану, а отже, до кінця війни, зумовлена кількома факторами. Це, передусім, безпекова ситуація, через яку організувати процес голосування у прифронтових районах чи на "нулі" буде неможливо.

Ближче до осені жвавішають балачки про вибори...

вий режим воєнного стану, на зміну якого також потрібен час. Під час активних бойових дій не реально гарантувати безпеку будькому з учасників, а через масовані російські удари значна частина виборчої інфраструктури зазнала руйнувань.

ноє старша радниця з правових питань Громадянської мережі "Опора" Ольга Коцюрба.

Хто переміг би? Більшість українців підтримує позицію влади щодо проведення виборів після закінчення війни. Як свідчить соціологічне дослідження Київського міжнародного інституту соціології, проведене 8-25 травня, лише 24% громадян вважають, що вибори мають відбутися до завершення бойових дій.

Можуть зрости ціни на заправках

Вже з вересня цього року на українців очікує чимало нововведень, більшість з яких будуть неприємними для гаманця, у тому числі витрат додасть підвищення акцизів на пальне.

31 вересня уряд планує чергове підвищення акцизних податків на різні види пального. А це може призвести до зростання цін на заправках. Так, ставки акцизу на бензин збільшаться з 215,5 євро до 242,6 євро на тисячу літрів.

За прогнозом НБУ, до кінця року пальне подорожає на понад 9%. Більш оптимістичний у прогнозах щодо осінніх цін на АЗС експерт з ринку пального Сергій Куюн.

31 вересня акциз на бензин зростає на 1,5 грн, на дизпальне менш ніж на 2 грн, більше зростання - близько 5 грн - буде на скрапленій газ. Щодо бензину, дизелю, не факт, що ми побачимо якісь зміни, якесь зростання, оскільки 1,5-2 грн - це такі буденні ринкові коливання, які зазвичай споживач навіть не помічає.

Водночас він вказав на позитивні тенденції щодо ціни на нафту, які також можуть позначитися на вартості пального, зауваживши, що в останній день липня ціна на нафту провалилася нижче позначки 80 доларів за барель.

Також, за його словами, збільшення акцизів на пальне, окрім євроінтеграційних зобов'язань, спрямоване на ліквідацію дефіциту державного бюджету.

Податківця-колаборанта засудили до 10 років позбавлення волі

Колегія суддів Тернопільського апеляційного суду розглянула апеляційну скаргу захисника обвинуваченого Дмитра К. на вирок Тернопільського міськрайонного суду від 5 березня 2024 року.

Колегія суддів Тернопільського апеляційного суду, детально перевіривши та проаналізувавши матеріали кримінального провадження в межах поданої апеляційної скарги, дійшла до висновку, що суд першої інстанції виніс законне та обґрунтоване рішення і підстав для його скасування немає.

Як встановлено судом, у квітні 2022 року громадянин України 45-річний Дмитро К. ставив у злочинну змову з окупаційними військами російської федерації та представниками т. зв. ЛНР і добровільно погодився очолити Старобільську об'єднану державну податкову інспекцію ЛНР, створену на тимчасово окупованій території України у м. Старобільськ Луганської області.

Вироком Тернопільського міськрайонного суду Дмитра К. визнано винуватим у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 5 ст. 111-1 КК України (добровільне зайняття громадянством України посади, пов'язаної з виконанням організаційно-розпорядчих та адміністративно-господарських функцій у незаконних органах влади, створених на тимчасово окупованій території).

Не погодившись із рішенням суду, захисник обвинуваченого подав апеляційну скаргу та просив вирок скасувати і повністю виправдати Дмитра К., оскільки вважав недоведеним, що його підзахисний добровільно очолює податкову інспекцію м. Старобільськ ЛНР.

У пресслужбі Тернопільського апеляційного суду повідомили, що, хоча Дмитро К. на судовому засіданні не з'явився, але він був належним чином повідомлений про дату, час і місце розгляду справи шляхом розміщення оголошень про виклик на офіційному веб-сайті Судової влади України та у виданні "Урядовий кур'єр".

Працівник ТЦК брав гроші за можливість уникнути військової служби

Не проходити службу в армії та не платити штрафи за несвоєчасне оновлення облікових даних - за таку послугу працівник ТЦК просив 5000 доларів. Його затримали на гарячому оперативники ДВБ та слідчі поліції Тернопільщини.

43-річний працівник ТЦК пропонував чоловікам, які мали проходити службу в армії, домовитись зі своїм керівництвом про можливість залишити територію центру комплектування без проходження військово-лікарської комісії та подальшого проходження військової служби.

Слідчі поліції вже оголосили зловмиснику про підозру за ч. 3 ст. 369-2 (зловживання впливом) Кримінального кодексу України. Йому загрожує до 8 років позбавлення волі. Процесуальне керівництво здійснює Тернопільська спеціалізована прокуратура у сфері оборони.

Тернополянина заблокували банківську картку, і він помстився у дикий спосіб

Упродовж півроку молодий чоловік через відеоканал підтримки із сервісних питань одного з банків вісім разів телефонував і демонстрував оператору свій статевий орган. Врешті терпєць у працівників фінансової установи увірвався і вони звернулися із заявою у поліцію.

Стововно чоловіка завели кримінальне провадження за статтею ч.1 ст. 296 КК (хуліганство). На суді той пояснив свою асоціальну поведінку тим, що йому заблокували банківську картку і таким чином він мстився.

Допитаний під час судового розгляду обвинувачений ОСОБА_3 свою вину у вчиненні інкримінованих йому кримінальних проступків, передбачених ч.1 ст. 296 КК України, визнав повністю та вказав, що у нього в АТ "СЕНС БАНК" був відкритий особовий рахунок. Через деякий час йому стало відомо, що його банківський рахунок заблокований, що його дуже обурило та стало причиною неправомірних дій.

Обвинувачений ОСОБА_3, визнавши свою винуватість у вчиненні інкримінованого йому кримінального проступку, передбаченого ч. 1 ст. 296 КК України, за обставин, викладених у обвинувальному акті, повністю погодився зі всіма зібраними в процесі досудового розслідування доказами, що її підтверджують, відмовився від їх дослідження під час судового розгляду.

Суд, з'ясувавши думку учасників судового розгляду щодо визначення обсягу доказів, що підлягають дослідженню та порядку їх дослідження, згідно з ч. 3 ст. 349 КПК України, визнав недоцільним дослідження доказів стосовно тих фактичних обставин кримінального провадження, які ніким не оспорується, з'ясувавши при цьому, що правильно розуміють обвинувачений та інші учасники судового провадження зміст цих обставин, чи немає сумнівів у добровільності та істинності їх позиції, а також роз'яснив їм, що у такому випадку вони будуть позбавлені права оспарювати ці фактичні обставини в апеляційному порядку.

До закінчення з'ясування обставин у справі обвинувачений ОСОБА_3 подав письмове клопотання про звільнення його від кримінальної відповідальності та закриття кримінального провадження у зв'язку із дієвим каяттям, оскільки він повністю визнав свою вину у вчиненні кримінального проступку, передбаченого ч. 1 ст. 296 КК України, активно сприяв його розкриттю та щиро розкався, про що подав письмове клопотання.

Прокурор в судовому засіданні не заперечив проти закриття кримінального провадження та звільнення обвинуваченого ОСОБА_3 від кримінальної відповідальності на підставі ст.45 КК України - у зв'язку із дієвим каяттям. Заслухавши клопотання обвинуваченого, який просить клопотання задовольнити, міркування прокурора, який не заперечив щодо задоволення заявленого клопотання, дослідивши матеріали кримінального провадження, суд вважає, що клопотання підлягає до задоволення з наступних підстав.

Шахрайства на ринку портативних джерел живлення

Одна з найпоширеніших схем, яку використовують зловмисники, аби ошукати покупців, - продаж нереальних товарів. Шахраї розміщують оголошення на популярних онлайн-платформах або створюють сайти-двійники. Пропонують замовникам товар за привабливими цінами, значно нижчими за ринкову вартість, і поповнюють свій гаманець чималими сумами.

До співробітників Тернопільського районного управління із заявою про шахрайство звернулася 50-річна місцева жителька. Вона розповіла, що в Інтернеті хотіла придбати портативну електростанцію, сплативши за неї понад 28 000 гривень передоплати. Проте своє замовлення жінка не отримала, а зв'язок із "продавцем" обірвався.

Дізнавачі розпочали кримінальне провадження відповідно до ч. 1 ст. 190 (шахрайство) Кримінального кодексу України. Тривають оперативно-розшукові заходи для розкриття кримінального правопорушення.

Поліцейські радять: не перераховувати гроші як завдаток чи передоплату за товар навіть у мінімальних розмірах. Ретельно вивчайте усю інформацію про продавця або Інтернет-магазин. Зазначені в оголошеннях номери телефонів перевіряйте через пошукові системи Інтернету. Розраховуйтеся за товар лише після його отримання.

Якщо ви постраждали від шахраїв, не зволікайте та телефонуйте на спеціальну "102". Для оперативного надання допомоги від працівників департаменту кіберполіції Національної поліції України звертайтеся за номером 0 (800)50-51-70, радять у відділі комунікації обласної поліції.

Як карають шукачів закладок?

Мимоволі почута розмова у троллейбусі спонукала до цієї публікації. Пасажира розповідала супутниці про свою біду - сина упіймали, коли той знайшов закладку. Завели кримінальну справу. Жінка найняла адвоката і тепер дуже хвилюється, як усе завершиться. Йшлося про маленький згорток марихуани.

Ніби виправдовуючись, мати запевняла, що син - не наркоман, просто "дурне", "дивиться ся на інших". І хотілося їй вірити, бо, й справді, сьогодні чимало підлітків, навіть дітей, молодих людей зловживають усілякими забороненими речовинами. Епізодично, ніби без звикання... Але це, звісно, підступна ілюзія - звикання обов'язково виникне, якщо молода людина не спить.

Отже, як на практиці карають тих, які замовляють наркотики? Щоб проаналізувати, у реєстрі судових рішень знайшла декілька справ, які стосуються саме споживачів наркотичних засобів, а не торговців ними.

Так, днями судили юнака із села Тернопільського району, який через соціальну мережу "Телеграм" замовив для власного вживання канабіс та перерахував невідомій особі за це 3025 гривень. Наркотики йому відіслали "Новою поштою" на сільське відділення. Коли ж юнак прийшов за посилкою, там на нього чекали працівники поліції. Відтак у момент отримання пакунку покупця забороненого товару взяли на гарячому.

Юнака притягнули до кримінальної відповідальності за ч. 1 ст. 309 КК України (незаконне виробництво, виготовлення, придбання, зберігання, перевезення чи пересилання наркотичних засобів, психотропних речовин

або їх аналогів без мети збуту). Санкція передбачає штраф від однієї тисячі до трьох тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або виправні роботи на строк до двох років, або пробаційний нагляд на строк до п'яти років, або обмеження волі на той самий строк.

Під час судового засідання обвинувачений заявив клопотання про звільнення його від кримінальної відповідальності на підставі ст. 45 КК України - у зв'язку з дієвим каяттям та закриття кримінального провадження, оскільки він свою вину визнав повністю, щиро розкався.

Відповідно до кримінального законодавства, особа, яка вперше вчинила кримінальний проступок або необережний нетяжкий злочин, крім корупційних кримінальних правопорушень або кримінальних правопорушень, пов'язаних з корупцією, порушень правил безпеки дорожнього руху або експлуатації транспорту особами, які керували транспортними засобами у стані алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або перебували під впливом лікарських препаратів, що знижують увагу та швидкість реакції, звільняється від кримінальної відповідальності, якщо вона після вчинення кримінального правопорушення щиро покаялася, активно сприяла розкриттю кримінального правопорушення і повністю відшкодувала завдані нею збитки або усунула шкоду.

Відтак Тернопільський міськрайонний суд звільнив покупця марихуани від кримінальної відповідальності. Аналогічно завершився судовий розгляд і щодо тернополянина, який замовив через "Телеграм" особливо небезпечну психотропну речовину, обіг якої заборонено - PVP, та перерахував за неї 800 гривень. Далі покупець отримав смс-повідомлення із зазначенням місця локації, за яким він може забрати закладку. У сквері біля дерева на вулиці Лесі Українки, що в обласному центрі, юнак відшукав згортки. От лише тут же натрапив на патрульних і "погорів".

Ще один тернополянин, якого патрульні зупинили у парку "Здоров'я", мав у рюкзаку канабіс. Згодом його суд теж звільнив від кримінальної відповідальності - у зв'язку з дієвим каяттям.

Ольга КУШНЕРИК

Судитимуть двох тернополян за вимагання з погрозами вбивства та насильства

Прокурорами обласної прокуратури до суду скеровано обвинувальний акт стосовно двох жителів Тернополя, які упродовж 2020-2023 років систематично вимагали грошові кошти у підприємців у сумах від 85 тисяч доларів США до 250 тисяч євро, погрожуючи вбивством їх рідних у численних смс-повідомленнях.

З метою підтвердження реальності погроз обвинувачені закладали вибухові пристрої, переважно "розтяжки" на основі ручної осколкової гранати Ф1, поблизу належного потер-

пілим житла та закріплювали сконструйовану з такої ж гранати вибухівку сповільненої дії на автомобілях. Внаслідок детонації майно потерпілих зазнало значних пошкоджень.

Одному з обвинувачених обрано запобіжний захід у вигляді тримання під вартою, іншому - тримання під вартою з визначенням застави.

Накладено арешт на належне майно обвинувачених на загальну суму 2 млн 200 тис. грн.

Обвинуваченим загрожує покарання у вигляді позбавлення волі терміном до 12 років з конфіскацією майна. Розслідування здійснювали слідчі СУ ГУНП в області, повідомили у пресслужбі Тернопільської обласної прокуратури.

Отець Руслан Корнят: про церкву Воздвиження, Копичинці і не тільки...

Вітаємо з 60-літтям отця Григорія КАНАКА - обдарованого Богом священника із великим духовним досвідом життя і служіння, доброго пароха Церкви Непорочного Зачаття Пречистої Діви Марії м.Чорткова, з батьківською відповідальністю, мужнього чоловіка, дбайливу, чуйну людину - християнського лідера харизмата. Великий Ти Господи, і велика Сила Твоя і розумові Твоєму немає міри, Боже, в Тобі є джерело життя у світлі Твоїм уздримо світло! Продовжи милість Твою тим, хто знає Тебе.

Є люди, яких замінити можна, а є люди, яких замінити неможливо у духовному досвіді практикування віри, у гартуванні духа і очищенні душі, які займають упривілейовані місця в нашому житті. Одна жінка сказала, що ваш батько був генієм, бо виховав для Церкви, для України такого сина. Ми дякуємо Богу за дар священства у черв'ї століття для вас, отце Григорію, для нас. Дякуємо Богу за 35 р. виходу із підпілля УГКЦ, за 33 р. служіння Її у мирний час і тепер в час війни. Дякуємо за вас, за все духовенство і мирян, котрі терпіли й терплять за Україну, за Христа, переживали й переживають війни, тюрми, гоніння за всю історію втрач українського народу. Ми дякуємо Богородиці в Свято Її Успіння і щодня за Її благословляючу Материнську руку. Подяку складаємо Богу за те, що ви у нас є саме такий невідомий смарагд Галичини, живий первоцвіт Подільського краю, що вийшов із народу і посвячений на служіння йому. Скільки різноманітної допомоги для найбільш немічних, хворих, похилого віку, переселенців, ЗСУ вже діє на нашій парафії, а скільки ще може здійснитися завдяки вашому милосердному серцю.

Без вашої, отце Григорію, даронаповненої душі, люблячого серця, сильної віри, міцного духа, без мудрого ведення, батьківської турботи та опіки, теплою підтримуючого слова - без вас сиротіє наша парафія, наші спільноти, наша громада і це відчуває кожне просте, щире, вірне серце наших парафіян.

Бог через усі ваші дари жертви старання, вашу щоденну наполегливу працю, гарячу любов, котрі стали фундаментом віри для багатьох показав, що на цьому міцному корені зросли достойні плоди Богодіянь і Богопровидіння, обдарувавши харизмою мійснності нашу Церкву для служіння кожного у спільній справі спасіння і вписав золотими літерами у прекрасний видимий матеріальний орнамент нашої парафії, нашого міста, невидимо залишився в неповторних оселях людських душ, вписавши у світовий орнамент християнства. І тепер уже ви є подвижником віри, взірцем до наслідування.

*Дорогий наш отце Григорію!
Перед вашою добротою і вашими трудами
Ми низько голови схиляємо.*

*І у ваше 60-ліття на все прекрасне вас благословляємо.
Ви сіль землі, ви світло світу*

В це свято з подякою спішать до вас духовні діти.

*Хай голос вас звучить Ісуса голосом,
Жива повняється житнім колосом*

І звідусіль лине до вас тільки добро.

За ту любов, що всім даруєте, за все тепло.

*Молитва ваша наче фіміам очищає наші сім'ї,
Наповняє любов'ю наше місто, наш Храм.*

Звучить у серці, лине над землею

Освячена і вистраждана пророка душею.

Позначені ви міцним генетичним кодом

Тому й живете турботами, болями свого народу.

Дякуємо вам, що дорожите Україною і рідною Церквою.

З Її глибоким змістом неповторної традиції!

Хтось каже: "Українці із сільською релігійністю".

Історія свідчить - із прабатьківською правдивою вірою не на папері.

Єпископами, священниками, мирянами

Вистражданою в підпіллі, у війнах, на каторгах Сибіру.

Нехай вам піддаються всі земні й духовні сфери.

І дух ваш буде, як в Христа і як в Бандери.

Ми дякуємо Богу за вас, за всіх таких

Синів і дочок України.

Що пережили і переживають так багато на землі

У небі всіх збере Ісус в одній святій родині.

Де вже не буде плачу, сліз, печалі і тривоги.

Де мама Марія кожного зустріне і пригорне.

Хай буде Богу слава за таку Родину.

За всі страждання, болі, всі терпіння України.

Ми просимо: "Прийди Всемислостива Владичице

на допомогу і над ворожими силами дай перемогу!"

Нехай Марія, що все перемагає, завжди і всюди вам допомагає.

На любов, на щастя, на мирне служіння повсякчас

вас благословляє.

На многії благії літа! На славу Богу,

на славу України.

З пошаною, вдячністю та любов'ю -

парафіяни ЦНЗПДМ м.Чорткова

■ Нещодавно побачила світ історико-краєзнавча монографія "Парафія Воздвиження Чесного Хреста Господнього на тлі історії м. Копичинці". Як зазначено в анотації, "книга розповідає про найстарішу на Тернопільщині парафію Воздвиження Чесного Хреста міста Копичинці". Автор ґрунтовного видання о. Руслан Корнят - доктор догматичного богослов'я Люблінського католицького університету ім. Івана Павла II, голова комісії освіти і виховання Бучацької єпархії, парох церкви, який служить тут 14 років.

(1920-1940 рр.).

- Чи знаєте майстра, який збудував ваш храм?

- Ні. Жодного запису з цього приводу немає. Є згадки в деяких архівних актах, зокрема в міських актах Тереховлі і в записках краєзнавців, що будували його на землі, яка належала Мартину Лудзіцькому. Він є фундатором цієї парафії. Частину своїх володінь він пожертвував на довгочасне користування. Є кадастрові документи, які визначають, з ким межує ділянка і що вона подарована. Може, він і не був дуже багатим, але лишив по собі пам'ять у цьому подарунку.

- Яка ікона є гордістю, символом церкви?

- Особливо намолена ікона Матері Божої Розчуження (Умиління)

XVIII ст. Ми знайшли її в бічному престолі, коли почали реставрацію храму. Такі таємні місця не в традиції нашої церкви. Мабуть, люди відчували, що прийдуть комуністи, тому образи треба приховати. Таким чином ця стародавня ікона збереглася. Чудодійність її підтверджують самі люди, відчуваючи тепло під час молитви, спокій, піднесення. Є ще багато стародавніх ікон, що відреставровані професійними художниками. Коли перекидали гонимі церкву, під бляхою знайшли воти - це зображення частин людського тіла, які були оздоровлені, у сховку були зображення ніг і вуха. Про зцілюючу силу ікон храму було написано і в щоденнику краєзнавця Елієва. Він писав, що за престолом є ікона Богородиці і під нею навішані воти. Але яка ікона на той час висіла там, ми не знаємо, проте воти в церкві засвідчують про зцілюючу силу ікон.

- Наступного року церква Воздвиження відзначатиме 395-річчя. Храм пережив період комуністичного атеїзму. Що тут було за советів?

- Остання відправа тут була у липні 1961 року. А всередині 70-х була акція вилучення релігійної атрибутики церкви. Тоді багато речей забрали - книги, хоругви, лежачу статую Христа для плащаниці, деякі ікони. Містяни, що могли, поховали вдома. А потім повернули вже на початку 1990-х. Я коли прийшов на службу в 2010 р., то люди віддавали ще церковні та метричні книги. Церква була просто зачинена. Світи думали, що вона зігнє, бо почала руйнуватися. Але вона була

обита бляхою і це її втримало.

- Ви - доктор догматичного богослов'я Люблінського католицького університету ім. Івана Павла II. Чи будете презентувати в Європі книжку?

- Наразі не планує. Але, якщо буде нагода, то я своїм вчителям подарував би цю книжку. Зокрема, моєму керівнику, професору догматичного богослов'я Каролу Кляузі. Він дуже прихильний до України і українських студентів. А в подарунок ще передам книжку нашому славетному земляку, президенту Світового конгресу українців у 1998-2008 рр. Аскольду Лозинському, який нещодавно побував у нашому храмі. У Копичинцях народилася і хрестилася в нашій церкві його мама Марія. Вона була головною акторкою першого західноукраїнського фільму "До добра і краси", що вийшов у світ 1938 року. Тоді американський гість у місцевому музеї театрального мистецтва презентував свою творчу працю "Плекав їх біль по втраті України: книга про подружжя Євгена та Марії Лозинських". Я тоді казав, що готую до друку свою монографію. Ще хотів би подарувати книги моїм парафіянам, які виїхали в Чикаго і допомогли її видати - це Ірина Іванків, Галина та Олександр Сагайдаки, Святослав Паламарчук. До виходу книжки долучилася також Анна Попаденко, яка живе в Канаді. Планую презентації в краєзнавчих музеях у Тернополі і в Гусятині, в НТШ у Тернополі, в семінаріях, бібліотеках, школах.

- У вас парафіяни, мабуть, як родина, бо ж ви тут виростили, ставали на ноги, одружилися, трьох синоків плекаєте...

- Так. Я знаю всіх по імені, серед них є і мої однокласники. Парафія в нас невелика - сто дворів, але дуже дружна, робимо спільно багато справ. Маємо на парафії людей, які служать в ЗСУ. На жаль, маємо двох загиблих. У нас є скринька на допомогу захисникам, яка ніколи не буває порожньою. Ініціативні люди організують ярмарки, продають свої вироби, картини. Є на парафії художник і різьбяр Омелян Фейло, який зробив багато дерев'яних писанок, розписує гірзи із снарядів. Люди купують його вироби, а кошти він передає військовим. Допомогаємо насамперед тим, хто служить з нашої парафії, а також іншим захисникам.

- Тепер ви маєте і книжку серед гідних сувенірів. До речі, чи думали про продовження дослідження?

- Я ще не планував, але вже самому цікаво стало, бо ж багато векторів історії краю залишилися не дослідженими. Я почав заглиблюватися в історію свого родовету. На парафії є люди, у яких є також цікаві розповіді. З'явилися нові матеріали про історію краю. Може, і візьмусь за продовження.

- Хай усе задумане буде здійсненим. Дякую вам за розмову, за допиток до вічності, який вам випало пильнувати в цьому часі.

- Вашим читачам бажано мати сильну віру в Бога, працювати більше на перемогу. Дбайте, бережіть, відновлюйте те, що нам прийшло у спадок, щоб передати нащадкам.

Люди́мила ОСТРОВСЬКА

ТОП-10 найромантичніших назв Тернопільщини

1. **Рай.** Хто з людей після земного життя не хоче потрапити до раю? А у нас, на Тернопільщині, є свій Рай - село на Бережанщині. За переказами, власник земель Бережанського господарського ключа Адам Сенявський в середині 17 ст. оглянув вищезазначену місцевість і був вражений її красою і величчю природних ареалів. Його захоплення розділила з ним і дружина Єва. Саме їй, з огляду на їх імена (Адам і Єва) й навколишню природну естетику краю, саянула думка цій безумовно райській місцевості дати назву Рай.

Кольс місцевість на Чортківщині через красивий замок-палац, ландшафтний парк, оранжерею називалася **Райгород**, згодом вона стала частиною села Коліндани.

До речі, поблизу с. Вербів на Підгаєччині був свій маленький **Райок** - таке наймення мав мальовничий хутір, у якому у 1949 р. було 16 дворів.

2. У Збаразькому районі є село закоханих - **Коханівка**. Цей населений пункт багатий на правдані любовні історії та казоків краєвиди. І як тут, у такій природній красі, не освідчитися у коханні? А на околиці с. Вікно на Гусятинщині є товтрва гора **Любовня**. Відразу зринають слова Тараса Шевченка з його "Тополі": "Кохайтеся ж, любітеся, як серденько знає..." Чи його застерєження у "Катерині": "Кохайтеся, чорнобриві, та не з москалями..."

3. Українці завжди прагнули жити у мирі з усіма народами. Це особливо актуально сьогодні, коли триває неоголо-

шена війна на сході України. На Бучаччині є село Жизномир, назва якого пов'язана з такою легендою. У другій половині 17 ст. тривала війна з турками. Вони наступали з-за гори, яку місцеві жителі назвали Крукова. Жителі населеного пункту героїчно оборонялись і відбили напад завойовників. Перемога їм далася нелегко, багато людей полягло в цій жорстокій битві. Після бою зібрались жителі на площі, вийшов вперед старий розумний чоловік і сказав: "Ми перемогли сильного ворога тому, що трималися дружно і діяли згуртовано. Але не бажано більше боїв, а хочемо жити в мирі й спокійно працювати. Хай же запанують у нашому краї мир і мир, і хай наше село відінай так і зветься - **Жизномир**."

На Підгаєччині є село **Мирне** (колишня назва Теляче), а поблизу Тернополя - **Мирнолюбівка** (до 1964 р. - Чорторія).

4. **Солов'ї** - хутір приєднаний до с. Кривички, що на Збаражчині. Так називають і птахів-символів України. Співці добра і кохання, провісники весни і волі, натхненники неперевершеного таланту. Люди навіть рівняються на них, тому їй кажуть про талановитого співака: "Співає, як соловейко!" Як не згадати "Чари ночі" Олександра Олеся: "Сміються, плачуть солов'ї і б'ють піснями в груди: "Цілуй, цілуй, цілуй її - знов молодість не буде!" Чи пісня на ці слова у виконанні Ніни Матвієнко? Правда, нині соловейкам на хуторі вже майже немає кому співати, бо залишилося всього три будинки.

5. Під спів солов'їв краще колихати (люляти) немовлят, вони швидше засинають і бачать, мабуть, різнобарвні, казкові сни. Поблизу с. Великий Ходачків, що на Козівщині, є хутір **Колісандрівка**, а на Лановеччині - **с. Люлинці**... Кольорові сни приходять із Бучаччини - зі села **Сновидів**. Як у народній колісовці:

Ой, ходить сон біля вікон,

А дрімота - біля плота.

Питається сон дрімоти:

- Де ми будем ночувати?

А-а, люлі, люлі, люлі, люлі.

- Де хатинка тепленька,

Де дитинка маленька,

Там ми будем ночувати,

Мале дитя колісати.

6. Коли на вулиці квітне й буяє весна! Що може бути більш романтичним? Є у нашому краї села **Веснівка**, що на Козівщині, **Травневе** - Збаражчині, **Квіткове** - Бережанщині, **Цвітова** - Бучаччині. Весна завжди надихала художників, поетів, виконавців. Вони присвячували їй порі найромантичніші картини, вірші, пісні. Аж хочеться заспівати парубочьку пісню "Ой, у вишнево сад": "А ти їй дай такий отві: "Які чудова майська ніч. Весна іде, красу несе, А тій красі радіє все". Залишається нагадати, що за весною перший літній місяць має назву, як село на Підгаєччині - **Червень**."

7. Села **Красне** на Гусятинщині, **Красна** - Зборівщині, **Милівці** - Чортківщині, хутір **Миланка** поблизу с. Сосище, що на Шумщині, за переказами, отримали такі гарні

назви за мальовничість цих населених пунктів і за милих людей, які тут проживали. Та й легенди про ці села - не менш романтичні.

8. **Дівочі (Дівичі) скелі** - гора, скелі в Кременецьких горах. Про них є багато легенд. Одна з них розповідає, що дівчата, щоб не потрапити в полон до татар, зв'язали косами і кинулись зі скель, котрі на їх честь назвали Дівочими.

Поблизу с. Стигла (Стігла), що на Монастирищині, вниз за течією Дністра є гідрологічна пам'ятка природи - водоспад **Дівочі слози**. Джерела, що б'ють з-під землі, зливаються в струмок на висоті 3,5 м, звідти вода падає у вигляді тисячі краплинок-слезинок. Легенди і перекази також пов'язують цю назву з татарами. Поблизу теперішнього водоспаду була велика битва між ними та місцевими оборонцями, в якій загинуло багато юнаків. Дівчата довог оплакували своїх захисників, аж до останнього слезинки, згодом на цьому місці й утворився водоспад.

Варто зазначити, що на Тернопільщині є багато мальовничих водоспадів, про які народ переказує романтичні легенди. Взяти хоча б два найбільш відомі: Червоногородський (Джуринський) - один із найбільших і найкрасивіших в Україні та Русилівський - найбільший в нашій Батьківщині водоспадистий струмок.

9. Ви хочете жити, як у Швейцарії, Франції чи хоча б так, як у Чехії, Угорщині, Польщі? Тоді вам потрібно побувати на хуторах: **Швейцарія**, який увійшов до с. Підруда, що

на Тереховлянщині, **Французівка** у складі с. Садківка на Монастирищині, **Варшавки**, що належать до Вишнівця. Чи в селач: **Чехів**, що на Монастирищині, **Угорськ** на Шумщині, **Угринів** на Підгаєччині. І навряд чи хто захоче, хіба найромантичніші, на хуторі **Сахалін** поблизу с. Ридимиль Кременецького, **Курили** біля Скала-Подільської чи **Кавказ** неподалік від с. Долина Чортківського району.

10. **Близинок і Мачуха**. Близнюки (Близнята) - дві товтрві гори-останці на околиці м. Скалат Підволочиського району. На схід від них - гора Мачуха. Назва Близнюки виникла через їхню подібність, до того ж вони - наче зіплені докупі. За легендою, хлопчик-сироти втікали від мачухи-убивці, відьми. Як каже народна мудрість: "Головонько наша бідна, що в нас матінка не рідна!" Вона перетворила їх на гори серед поля, але Господь покарав і її ("Сирітська сльоза не капає дарма") - вона також перетворилася на гору.

На Тернопільщині надзвичайно багато назв, з якими пов'язані сотні романтичних легенд про любов, кохання, вірність, зраду і віру в Господа. Це і Свята гора, і Божа гора, і Орлине гніздо, Кривда, Велике сідро, острів Інь та Янь (на фото - турклубу "Грядя") - всіх не перелічити... А які гарні і романтичні краєвиди у Дністровському каньйоні... А скільки історій, легенд зберігають тернопільські замки, палаци, храми, печери...

Траж наша Тернопільщина - як у вірші І. Січовика:
*Красивий, щедрий рідний край
І мова наша слов'янська.
Люби, шануй, оберігай
Усе, що зветься Україною...*